

EN VENDSYSSELSK GREN AF ADELSSLÆGTEN BØRIALSEN.

Af *C. Klitgaard.*

I Danmarks Adels Aarvog 1890 findes en Stamtavle over den 1492 adlede Slægt *Børialsen* fra Rinds Herred, til hvilken Stamtavle der findes Tilføjelser i Adelsaarbogen fra 1891, 1893, 1897 og 1901, og Slægtens sidste Mand antages at være Poul Pors (*Børialsen*) til Frebjærggaard, der blev begravet i Farsø 2 Febr. 1707. Denne Antagelse er dog næppe rigtig, thi der levede paa hin Tid en vendssyselsk Gren, som dog var gaaet over i Bondestand paa Grund af Giftermaal med ufrie Kvinder.

Den i 1492 adlede *Poul Børialsen* i Romlund i Rinds Herred havde i Ægteskab med *Marine* ... bl. Sønnen *Anders Poulsen Børialsen* i Lund i Rinds H., som endnu levede 1573, da Kongen vilde mageskifte med ham;¹ men han, der da kaldes gammel, er antagelig død ved den Tid, og Magskiftet kom først i Stand med hans Søn. Hustruens Navn kendes ikke, og der kendes kun Sønnen *Poul Andersen* i Lund, som 26 Juni 1573 foretog det ovennævnte Mageskifte med Kronen, hvorved denne fik 1 Gaard og 2 Gadehuse i Skovby i Framlev Herred, medens Poul Andersen fik 1 Gaard og Herligheden af 2 Gaarde i Roum Sogn i Rinds Herred samt Kronens Rettighed i Lund og Lund Gods.² 1580 tilsagdes Poul Andersen til Hyldingen blandt Adelen i Viborg Stift og beseglede Hyldingen. Derefter hører vi ikke noget til ham før 1611, da han var Ridefoged til Otto Skeels Gaard Hammelmose,³ og da Otto Skeel 1631 blev Befalingsmands paa Aalborghus, blev Poul Andersen tillige Ridefoged til Aalborghus for Vendsyssels Vedkommende, hvilken Stilling han beklædte i nogle Aar. Han boede før 1612 i Ø. Hebelstrup i Hallund Sogn, der tilhørte Otto Skeel, og 1631 flyttede han derfra til Hvilshøjgaard i Ø. Brønderslev Sogn, der ogsaa tilhørte Skeel. 1628 blev han mistænkt af de kejserlige Tropper, der holdt Vendsyssel besat, for sammen med en Del vendssyselske Storbønder at have planlagt et Angreb paa Hals Skanse,

¹ Kancelliets Brb. 5 Marts 1573.

² Kancelliets Brb. 26 Juni 1573, jfr. Kronens Skøder 21 Decbr. 1574.

³ Børglum Herreds Tingbog 28 Maj 1611.

men synes dog ikke som de øvrige mistænkte at være blevet holdt i Fængsel i Sæby.⁴ Som Fuldmægtig for Otto Skeel førte han 1634 Proces med Niels Friis til Lundergaard i Hvetbo Herred.⁵ 22 Oktober 1621 nævnes han som Voldgiftsmand i V. Brønderslev Kirke i en Strid mellem Medlemmer af Selvejrbondeslægten Mørk fra Saltumgaard,⁶ og 1629 fæstede han Kongekorntienden af Øster Brønderslev Sogn.⁷

Han døde paa Hvilshøjgaard sidst i Aaret 1641,⁸ utvivlsomt i en Alder af ca. 85 Aar. I Tingbøgerne tituleres han aldrig »ærl. og velb.«, men »ærlige og velagtede«, og det er heller ikke lykkedes mig at finde hans adelige Segl paa noget Aktstykke, men derimod Segl med Fingeraftryk.⁹ Arkivar Thiset har imidlertid i Danmarks Adels Aarvog identificeret Poul Andersen i Hvilshøjgaard som Poul Andersen Børialsen, og Thisets Hjemmelsmand var Rigsarkivar Secher, der havde beskæftiget sig meget med Aalborghus' Lens Regnskaber saa vel som med Hvetbo m. fl. Herreders Tingbøger, saa man tør næppe tvivle om Rigtigheden af Adelsaarvogens Angivelser,¹⁰ idet ogsaa det sociale Lag, Poul Andersen bevægede sig i, tyder paa »god Familie«. Han var gift I med *Anne Jensdatter*, f. 15. ..., død i Ø. Hebelstrup før 1631 (7 Børn), gift II o. 1630 med *Anne Jensdatter*, f. 16 ..., død efter 1648, Datter af Jens Sørensen i Hvilshøjgaard og gift II o. 1642 med Jørgen Jørgensen i Hvilshøjgaard, med hvem hun havde Børn. Hun fik 1639 Fæstebrev paa Kongekorntienden af Ø. Brønderslev Sogn efter hendes Mand,¹¹ og 27 Jan. 1642 fik hun Arvekald af Poul Andersens Børn af første Ægteskab,¹² med hvem hun 20 Jan. 1648 sluttede Forlig angaaende hendes Gæld til deres to Morbrødre Christen Jensen og Niels Jensen, der var døde uden Livsarvinger.¹³ I Ægteskabet med hende havde Poul Andersen 2 Børn. Børn 1—9.

1. *Maren Poulsdatter*, f. o. 1615, d. 16. ., gift o. 1634 med

⁴ Jyske Saml. 1 IX. 38.

⁵ Hvetbo H. Tgb. 8 Novbr. 1634.

⁶ Viborg Landst. Dombog A 1622 Bl. 422 b ff.

⁷ Aastrup Lens Regnskab.

⁸ Jerslev H. Tgb. 27 Jan. 1642.

⁹ Bilag til Aastrup Lens Regnsk. 1622.

¹⁰ En Genealog har næret Betænkelighed ved at identificere Poul Andersen i Hvilshøjgaard med Poul Andersen Børialsen i Lund paa Grund af Aldersforholdene; men antager vi, at han var født ca. 1555, vilde han være ca. 75 Aar, da han giftede sig sidste Gang. Hans samtidige og Omgangsfælle Lars Dyrskjøt var 78 Aar, da hans yngste Søn blev født, og N. F. S. Grundtvig var jo 77 Aar, da hans yngste Barn blev født, og mange lignende Eksempler kan anføres.

¹¹ Aastrup Lens Regnskab.

¹² Jerslev H. Tgb.

¹³ a. St.

- Peder Nielsen Kjørulf*,¹⁴ f. i Østbjerg i Hammer S. 1603, begr. Hallund 5 Marts 1669, Fæster af Ø. Hebelstrup. (En Søn af dette Ægteskab var Niels Pedersen Kjørulf, der 1656—1662 var Byskriver i Sæby).
2. *Anders Poulsen*, f. o. 1617, begr. Aasted 28 Decbr. 1702, 85 Aar. Gav 9 April 1640 sin Fader Afkald for Mødrene-arv¹⁵ og var fra ca. 1640 til sin Død Fæster af Gaarden Lindet (ca. 12 Tdr. Hk.) i Aasted Sogn i Vennebjerg Herred. 1653 var han tillige Ridefoged til Bangbo,¹⁶ og i mange Aar var han Fæster af Kirke-Korntienden i Øster Brønderslev.¹⁷ Han var gift med *Margrete Sørensdatter*, f. o. 1610, begr. Aasted 24 Novbr. 1693, 83 Aar, og havde vist med hende 2 Døtre: *Birte Andersdatter*, der 1686 boede i Gærum S., og *Karen Andersdatter*, f. o. 1646, begr. Aasted 16 Septbr. 1708, gift med *Laur Pedersen*, Fæster af Lindet i Aasted S. Endvidere var der Sønnen *Poul Andersen*, f. o. 1651, begr. Aasted 23 Septbr. 1721, 70 Aar, gift Aasted 21 Maj 1678 med *Margrete Nielsdatter* af Overskoven i Aasted S. (ca. 10 Tdr. Hk.), hvilken Gaard under Aastrup Amt han havde i Fæste til sin Død. Dette Ægtepar ses at have haft 3 Døtre: *Anne*, f. 1680, *Karen*, f. 1682, og *Margrete*, f. 1686.
 3. *Jens Poulsen* (den ældre), f. 16 . . , levede 27 Jan. 1642, men var død uden Livsarvinger før 31 Aug. 1643.¹⁸
 4. *Christen Poulsen*, f. o. 1620, d. før 1688, tjente 1643 paa Bangbo og havde 1642 sin Svoger Peder Nielsen Kjørulf til Værge, var 1657 og 1662 Ridefoged til Bangbo og 1661—62 Borger i Sæby. Var gift med *Katrine Rasmusdatter Wilsbech*, f. Sæby o. 1635, d. Hjørring St. Hans 22 Jan. 1698, 62¾ Aar, gift II (1688) med Christen Nielsen i Store Lundergaard, St. Hans Sogn. Hun var Datter af Borger i Sæby, Ridefoged til Asdal Rasmus Wilsbech, f. o. 1596, d. 1645, og Anne Jørgensdatter, f. o. 1604, d. 1682.
 5. *Anne Poulsdatter*, f. 16 . . , d. . . . , gift (1642) med *Anders Rasmussen*, Borger i Mariager.
 6. *Karen Poulsdatter*, f. 16 . . , d. . . . , var ugift 1642 og havde Svogeren i Mariager til Værge.
 7. *Beate Poulsdatter*, f. 16 . . , d. før 1642, gift (1635) med *Iver Nielsen Ferslev*, f. Aalborg 1608, d. Skagen 19 April 1656, Tolder og Byfoged i Skagen 1630—1656. Han gav

¹⁴ C. Klitgaard: Kjørulfske Studier 346.

¹⁵ Jerslev H. Tgb.

¹⁶ Sæby Tgb. 23 Novbr. 1653.

¹⁷ Jerslev H. Tgb. 7 Jan. 1650, 31 Decbr. 1654, 8 Marts 1660.

¹⁸ Jerslev H. Tgb.

i Oktober 1635 Poul Andersen Afkald for hendes Mødrene-
arv.¹⁹

8. *Anne Poulsdatter*, f. i Hvilshøjgaard 1631, død der 22
Septbr. 1676, 45 Aar 6 Mdr., ugift, Gravtræ i Ø. Brøn-
derslev Kirke.
9. *Jens Poulsen* (den yngre), f. Hvilshøjgaard 163 ., d. . . . ,
var 1653 hjemme i Hvilshøjgaard.²⁰

¹⁹ Jerslev H. Tgb.

²⁰ a. St. 4 Aug. 1653.